

INVESTIGATII PE PIATA CARBURANTILOR DESFASURATE AUTORITATI DE CONCURENTA DIN ALTE TARI

ISLANDA

În 2003 Autoritatea de concurență din Islanda a amendat cele trei companii active pe piața importului distribuției și vânzării produselor petroliere pentru o înțelegere anticoncurențială de tip cartel, privind împărțirea pietelor, fixări de prețuri precum și participarea cu oferte trucate la licitații.

În urma inspecției inopinate desfășurate la sediile agenților economici vizati s-a descoperit o cantitate impresionantă de dovezi incriminatoare care au permis autorității să încheie cu succes acest caz.

Totusi, in decizia autoritatii se arata clar ca in absenta respectivelor dovezi directe, caracteristicile tipice de oligopol ale pietii produselor petroliere din Islanda ar fi justificat un comportament paralel al concurentilor de pe piata, nepermitand autoritatii de concurență sa demonstreze existenta unei intelegeri anticoncurențiale.

TAIWAN

În 2004, autoritatea de concurență din Taiwan a amendat cele două companii petroliere prezente pe piața națională pentru o înțelegere de fixare a prețului. În cadrul investigației s-a constatat că cei doi agenți economici își coordonau modificările operate asupra prețului de vânzare cu ridicata, aceasta coordonare fiind observată în cel puțin 20 de exemple.

Autoritatea de concurență a decis inițial să transmită o scrisoare de atenționare către cele două companii în care se arată că politica de prețuri a celor două companii ar trebui să se bazeze pe baza unor decizii justificate intern, pe când ajustările simetrice și simultane de preț facute în urma anunțurilor publice atestă existența unui comportament anticoncurențial. ***Totusi practica celor doua companii a continuat si dupa primirea scrisorii ceea ce a determinat autoritatea de concurență sa sanctioneze cele doua companii. Decizia a fost atacata in instanta, iar curtea a anulat sanctiunea pe baza lipsei unor dovezi directe care sa ateste existenta unei intelegeri de tip cartel.***

ITALIA

Autoritatea de concurență din Italia a investigat un comportament similar ca cel din cazul Taiwan prezentat mai sus – companiile petroliere prezente pe piața își faceau publice prețurile practicate printr-un sistem facilitat și de reglementările specifice sectorului. Astfel, conform acestor reglementări prețurile produselor petroliere aveau două componente – una fixă care reflecta fluctuațiile internaționale ale petrolului și care trebuia comunicată Ministerului Industriilor și o componentă variabilă în care fiecare operator de pe piața își includea costurile specifice de operare etc.

În cursul investigației s-a demonstrat că agenții economici vizati aveau acces la listele Ministerului Industriilor continuând componenta fixă a prețului atât pentru ei cât și cea a concurenților. De asemenea, companiile petroliere publicau componenta variabilă a prețului într-o revistă specializată. Astfel, fiecare dintre companiile investigate își putea forma o imagine extrem de precisă asupra politicii de preț a concurenților săi prin coroborarea celor două componente de preț. Acest schimb de informații, într-un context oligopolistic, a facilitat existența unui comportament anticoncurențial.

Autoritatea a închis investigația fara a putea constata incalcarea legislatiei, dar a impus companiilor remedii comportamentale (angajamente). Partile si-au asumat obligatia de a nu mai comunica prețurile către mass-media și internet (de a nu le mai face publice), precum și obligatia de a raporta anual vreme de 5 ani situatia indeplinirii angajamentelor asumate.

PORTUGALIA

În 2004, Asociația patronală în domeniul petrolului din Portugalia a depus la autoritatea de concurență portugheză o cerere de exceptare privind un schimb de informații care vizau vânzările lunare pentru aproximativ 20 produse petroliere. Această practică a fost considerată anticoncurențială și cererea de exceptare a fost respinsă.

Datorită suspiciunilor generate de comportamentul paralel al companiilor petroliere pe piața portugheză, tot în 2004 autoritatea a deschis ex-officio 8 investigații pe piața combustibililor derivați din petrol (benzină și motorină). Obiectivul acestor investigații a fost să analizeze posibila existență a unor practici concertate de tip cartel sau dominantă colectivă. Au mai făcut subiectul investigațiilor și anumite clauze de non-concurență existente în contractele de distribuție încheiate între părți în perioada 2003–2005 precum și o posibilă înțelegere verticală de ficare a orețului de revanzare.

În cursul investigației au fost utilizate datele furnizate de către părți sau obținute de către Autoritate; de asemenea au fost efectuate studii de econometrie pentru analizarea evoluției prețurilor la pompa.

În ceea ce privește comportamentul paralel al partilor, **analizele efectuate nu au putut demonstra o practică concertată, ci doar un comportament specific pieței de tip oligopol. Nici în celelalte investigații autoritatea nu a putut demonstra încălcări ale legii naționale în domeniul concurenței. Toate cele 8 investigații au fost închise în 2009.**

În paralel cu aceste investigații, în urma semnalelor din presa precum și a unei scrisori transmise din partea Federației Internaționale de Automobilism către Comisarul European pe Concurență, dna Neelie Kroes, în 2008 atât Autoritatea de concurență portugheză cât și cea din Austria au demarat o investigație sectorială pe piața produselor petroliere. În această scrisoare se sublinia faptul că variațiile prețurilor la pompa ale combustibililor nu erau simetrice cu variațiile în cotațiile internaționale ale petrolului.

Rezultatele studiilor întreprinse de cele două autorități naționale de concurență au arătat că există într-adevăr o rigiditate a pieței și că, în timp ce creșterile înregistrate de prețul barelului de petrol pe piețele internaționale erau reflectate imediat și proporțional în prețul combustibililor la pompa, scăderile de preț afectau cu întârziere și nu în egală măsură prețul cu amanunțul al produselor derivate din petrol.

FRANTA

Un alt caz de schimb de informații a fost analizat de către autoritatea franceză de concurență. Schimbul de informații privind prețurile la pompa avea loc zilnic la nivelul stațiilor de distribuție carburanți; pe baza informațiilor primite fiecare rețea de distribuție își reanaliza politica de prețuri pentru ziua următoare. Autoritatea de concurență a considerat această practică drept anticoncurențială. **Totuși instanța de apel a decis că deși s-a dovedit existența unui schimb de informații, aceasta dovadă nu este suficientă pentru probarea existenței unei înțelegeri anticoncurențiale.**

BULGARIA

În 2008, ca urmare a semnalelor din presa și a plângerilor primite care vizau o creștere a prețurilor cu amanunțul la carburanți în primul semestru al anului.

În cursul investigației autoritatea a analizat prețurile cu amanunțul la carburanți practicate de către principalele companii prezente pe piața națională și a observat o tendință comună de creștere a prețurilor și similitudini în politica de prețuri ale companiilor respective. Totuși, luând în considerare jurisprudența europeană, existența unui paralelism al prețurilor pe o piață de tip oligopol nu a fost considerată ca fiind suficientă pentru a proba existența unei practici concertate. În cursul investigației nu au fost descoperite dovezi scrise sau dovezi indirecte privind întâlniri sau negocieri între părți care să ateste existența unei înțelegeri anticoncurențiale.

Investigația a fost închisă fără a constata încălcarea legislației naționale în domeniul concurenței.

CIPRU

Autoritatea de concurență din Cipru a derulat o investigație privind o posibilă înțelegere de fixare a prețurilor carburanților între 2004 și 2006.

Politicile de prețuri ale agenților economici analizați au fost supuse unei examinări atente de către autoritate, concluzia fiind că variațiile paralele și simultane ale prețurilor arată că agenții economici își ajustau prețurile în mod omogen unul față de celălalt și într-un ritm care indică o practică concertată și nu decizii independente de politica comercială. Acest comportament a generat condiții de piață care nu corespund unui mediu concurențial normal. La această concluzie a

contribuit si faptul ca agentii economici investigati faceau publice ajustările de preturi prin mass-media anterior punerii acestora in practica, fapt ce a dus la crearea unei transparente artificiale a pietei

Ajustările simultane de pret, facute de altfel publice prin intermediul mass-media au fost considerate de catre autoritatea de concurenta ca fiind dovezi inechivoce ale existentei unei practici concertate.

Cei patru agenti economici investigati au fost sanctionati pentru incalcarea prevederilor legii concurentei nationale. Cazul este instanta.

Biroul de Presa

Tel: 0372.129.710, 021.405.44.29 ; E-mail: presa@consiliulconcurentei.ro